

ՅԱՅԳԱՅԻՆ

Գգուանուշ սիւֆն իրիկուան՝ ունի մրմոհնջն աստղերուն,
Երբ կը հըպի ֆակատիս, ինչպէս համբոյր սիրասուն...
Ինչպէս համբոյր սրտակէզ՝ որ կը տըրուի անհամբեր
Բանտարկեալին, դժբախտին, վիրաւորին կարեւոր...:

Ափսոս... Ես եմ վիրաւորն արդարութեան ծաղրըւած...
Արդարութեան այս երկրին՝ ուր սէրերն են եղծըւած,
Դժբախտ մը որ կ'աղօթէ, համար դժբախտ նեմզ երկրին...
Բանտարկեալ՝ որ զնտանէն կ'երգէ անհունն երկնքին...:

Ու կ'երագեմ դեռ անդարձ պատանութիւնն անցեալիս,
Դեռ կ'ափսոսամ լիովին ազատութիւնն հոգիիս,
Ազատութիւնն հոգիիս որ կը յարի Բացերուն...
Ինչպէս բարի թիթեռնիկ՝ միշտ ծարաւի Լոյսերուն...:

Գգուանուշ սիւֆն իրիկուան՝ ունի մրմոհնջն Անհունին,
Երբ կը հըպի ֆակատիս, ինչպէս համբոյր կաթոգին...
Ինձ կը յուշէ անցեալէն, անվա՛հ երգերն Հայ ազգին
Կը ներշնչէ հոգիիս՝ բառեր Գրէն Նո՛ր Կեանքին...:

ՎԱՀԱՆ ՇԱՀՊԱԶ

ԶՈՐՅԱՆ ԲԱՂԵՂԸ

Մայրամուտի մը շողով,
Թըրջած ոտերդ տընկեցի.
Հողակոյտի մը վերով՝
Ուր սիրելիս կը հանգչի,
Ճակտին վրայ երազկոտ,
Փայտէ խաչի մը ոտքին՝
Զոր ապրիլի առաւօտ
Մենք արցունքով կանգնեցինք:
Դու գեղադէշ ուռճացար,
Յուսկի ցօղովն հոգիիս.
Ու տերեւներդ գերդ բուրմառ,
Բացիր հովին ուր փրփրին:
Տարածեցիր վեր ու վար
Ճիւղերդ գերդ ժապաւէն.
Լուսնակ զըրկած կախուեցար,
Մութին՝ խաչին թեւերէն:
Այսօր ինձի կը զըրեն,
« Կարի՛պ, արցունքդ սըրբէ,
Բաղդը զոր տընկեցիր
Խաչին ոտքին՝ չորցէր է »:

Սիրտը Աշուղ Ղարալին,
Բիւրեղի պէս փշրուած,
Գիշերն անքուն, լոյսծագին
Այս պատասխանն է զըրած: —
« Պարտէզիս մէջ, մենաւոր
« Թակոյկին մէջ զոր լըթիւր,
« Երէկ այգուն մէջն աղուոր
« Բաղդի ճիւղ տընկեցի...:
« Արմատանայ թող, գարնան
« Երբ գամ ինձ հետ կը բերեմ.
« Լուսնակ գիշեր մը ես գայն
« Խաչին ոտքին կը տընկեմ...:
« Պահէ թերթիկ մը միայն,
« Իմ չորացած բաղդէս.
« Սըրտիս զըրած պահեմ գայն,
« Նըմանդեան զըրթիս մէջ:
« Ճակատըս երբ խոնարհի,
« Իր էջերուն մէջ լոյսի...
« Կամար կամար իր նըման.
« Խաչին փարած մեռնէի... »:

Հ. Մ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

ՎԵՐԱՅՈՒՄ

Հեղինակութիւն ՇԱՐԼ ՊՕՏԼԵՐԻ

Ճահիճներէն գերիվեր, Հովիտներէն գերիվեր,
Անտառներէն, լեռներէն եւ ամպերէն, ծովերէն,
Արեգակէն ալ անդին, եթերներէ՛ն ալ անդին,
Եւ աստղագարդ գունդերու մեծատարած սահմանէն,

Ո՛վ իմ ոգիս, կը շարժիս նըկունօրէն և արագ
Եւ լուրդդի մը պէս փաջ՝ որ ալեաց հետ կը գրօնու.
Զըւարթօրէն կ'ակօսես անհունութի՛ւնն անյատակ
Անպատմելի հեշտութեամբ, անպատմելի՛ և արու:

Սուրա՛ երագ, հեռացի՛ր ապականիչ հոտերէն
Գընա՛ սրբել դո՛ւն գֆեզ՝ ոլորտին մէջ գերակայ,
Եւ գերդ հեղուկ մ'ըմպէ դուն աստուածային ու մաքուր
Կըրակն այս բո՛րբ ու պայծառ՝ որով երկինք կ'արբեցայ:

Ետեւ՛ ճըգած ճանճոյթներն ու մորմոքներն ընդարձակ,
Որ ծանրագին կը բազմին գո՛րշ գոյութեան կըռնակին,
Երջանիկ է՝ ով կընայ՝ իր թեւերով կորովի՛
Դէպի պայծառ, լուսաւոր սուրալ դաշտե՛րն երկնային:

Ով որ ունի խորհուրդներ՝ որոնք իբրեւ արտոյտներ
Առաւօտուն, դէպ՝ երկինք, թըռիչք մ'ազատ կը վարեն,
Բարձրահայեաց՝ կեանքին վրայ, առանց ճիգի կ'ըմբռնէ
Լեզուն ծաղկանց և լեզո՛ւն համր իրերուն համօրէն:

1935

Թարգմ. ՀՐԱԶ ՔԱԶԱՐԵՆՑԻ

ԳԻՇԵՐ

Լոյսը զուարթ հորիզոնէն երբ խուսէ՛
Խաւարն անգոյ ուսկի՛ց արդեօք կը խուժէ,
Օրուան ժամերը կենսուրախ երբ հալին,
Ամպերն հոգւոյս ո՞ր ծաղքերէն կը ծընին:
Հուր արեւէն՝ շող մը նոյն իսկ չի՛ մընար
Վայելքներէն՝ ցօղ մ'իսկ պահել չէ՛ հընար:
Համակ թախծոտ խորհուրդներով կ'ողորդուիմ
Երբ մըխըրճիմ անհունութեան մէջ մութին:
Գիշեր, ինչո՞ւ հեղեղին մէջ խաւարիդ
Կը բերես ինձ սեւն անցեալիս անժպիտ.
Օր մը ինչո՞ւ յաւերժօրէն չես թաղեր՝
Մոռալ ծոցիդ մէջ տառապանքներս ու խոհեր:

Գիշեր, ինչո՞ւ մեղքի երկիւղն ամէն օր
Կը նորոգես իմ հոգւոյս մէջ այսքան խոր.
Ինչո՞ւ սրտիս կը քրքրես վէրքը դաժան,
Կը պըղտորես աչքերուս լոյսը լալկան:

Գիշեր, ինչո՞ւ կուրծքըս հիւանդ կը հեւայ,
Կը մորմոքի... շունչըս սաստիկ կը դողայ,
Ու զիս արդէն մէջը կը զգամ այն փոսին՝
Որ խոնջ մարմնոյս գերեզմանն է մութ և սին:

Ինչո՞ւ այսքան ալեկոծիլ կը սիրեմ
Ըստուերիդ մէջ. ու մերկացած իմ անձէն
Ու կըրքերէն՝ կ'ուզեմ տեսնել իմ անցեալ
Կեանքիս մըթարն... և հուսկ սուրբի մը պէս լալ:

Ք. Ա. Հ.

ԲԱԶՄԱՎԷՊ ՅՈՒՆՈՒԱՐ - ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1939

8